

Агар ҳаё қилмасанг, истаганингни қил | Тазкия дарслари (330-дарс)

19:00 / 31.05.2025 1825

لُسْتَعْيِ الْجَرَئِ أَرْمَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَاصِدَ لَلِ لُؤْسَرَّ نَأُ نَعُ لَلِ لِي ضَرَّ لَعْيِ نَع
يَحَلَلَانِ» : لَأَقُّمُ هِيَ لَعْلَلِ لِمَحْفَرَبْنَمَلِ دَعَصَفِ زَارِ لَبْ زَارِبُ لِبَابِ
دُوَادُ وَبَأْ هَاوَرِ . «رَتَّ سَيَلَفُ مُكُذَّحَ لَسْتَعَا إِذِافِ ، رَتَّ سَلِ لَأَوَّاءِ حَلَّأُ بَحْيُ رِيَّ سِ
يَسَّاسِنَلِ أَوَّ

Яъло розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

**«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам очик жойда иштонсиз
ғул қилаётган одамни кўриб қолдилар. Бас, минбарга чиқдилар.
Аллоҳга ҳамду сано айтганларидан сўнг:**

**«Албатта, Аллоҳ ўта ҳаёли ва ўта тўсингандир. Бирортангиз ғул
қилса, тўсиниб олсин», дедилар».**

Абу Довуд ва Насоий ривоят қилишган.

Бу гапларда одоб-ахлоқнинг олий даражаси ўз ифодасини топган. Муслмонлар ичидаги мавжуд камчиликларни муолажа қиладиган ваъзхонлар ва хатиблар бундан ўрнак олишлари керак. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам фалончининг фалон жойда қип-яланғоч ғусл қилаётганини кўрдим, «Шу ҳам иш бўлдимми?» демадилар. Бошқа шунга ўхшаган гапларни ҳам айтмадилар. Балки аввал Аллоҳ таолонинг ўта ҳаёли эканини эслатиб, муслмонларни ҳам ўта ҳаёли бўлишга ундадилар. Аллоҳ таолонинг ўта тўсинган эканини эслатиб, муслмонларни ҳам ўта тўсинишга ундадилар. Сўнгра асосий мақсадга кўчиб, тўсиниб олиб ғусл қилиш кераклигини баён қилдилар.

نَمْ غَبْرًا: لَأَقَمَ لَسَوَّوْهِ لَعْلَلِ لَصَّيْبِ لِنَلَا نَعُ، نَعُ لَلِ لِي ضَرَّ بَوِيَّ أَيَبَا نَعُ
يَذُمَّرَّتْ لَأَوْ دَمَّ حَأْ هَأَوْرَ. «حَأَكُّنْ لَأَوْ، كَأَوْسْ لَأَوْ، رُطَّعَّتْ لَأَوْ، عَأَيَّ حَأَلِ: نَيَلَسْ رُؤْمُ لِنَنْ سْ

Абу Айюб розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Тўрт нарса расулларнинг суннатларидандир: ҳаё, хушбўй сепиш, сивок ва никоҳ», дедилар».

Аҳмад ва Термизий ривоят қилишган.

Ҳаё инсонни бошқа жонзотлардан ажратиб турадиган сифатлардан биридир. Ҳаё инсонга зийнат ҳисобланган улufe бир сифат, набийларнинг ҳаммаларига муштарак сифат бўлган нарсадир.

Шунинг учун ҳам ҳар бир мўмин-муслмон ҳаёли бўлишга ҳаракат қилмоғи лозим.

مُكَّيًّا: لَأَقَمَ لَسَوَّوْهِ لَعْلَلِ لَصَّيْبِ لِنَلَا نَعُ، نَعُ لَلِ لِي ضَرَّ رَمُعْ نَبَلَا نَعُ
لِلْ لُجْرَلِ لِي ضَفْيَ نِي حَوَّوْطِ لَأَغْلَا دُنْعِ لْ لِمُكُّ قَرَأْفِي لْ نَمُ كَعَمَّ نِ إْفَ، يَرْعَّتْ لَأَوْ
بَدَّ أَلِ لِي ذُمَّرَّتْ لَأَوْ هَأَوْرَ. «مُ هَوْمُرْ كَأَوْ مْ هَوِيَّ حَتْ سَأَفَ، هَوْلْ هَأْ

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Яланғоч бўлишдан сақланинглари. Чунки сиз билан қазои ҳожат ва эр киши ўз аҳлига борган пайтдан бошқа вақтда ҳеч ажралмайдиган шахслар бўлади. Бас, улардан ҳаё қилинглари ва

уларни икром этинглар», дедилар».

Термизий «Одоб боби»да ривоят қилган.

وَوَلَّجَرَ يَلَعَمَلَسَوَوَهِيَ لَعَلَّ لَصِيْبِنَ الرَّمِ: أَمْ هُوَ عُلَّ لِي صَرَّرَ مُمْعِنًا بِنَعَلِ
لِأَقْفِ، كَبَّرَ ضَأْدُقُ لُوقِي هُنَّ أَكَّ يَتَح، يَحْتَسِنَتُ كُنَّ: لُوقِي، أَيْ خَلَّ يَفُتْ أَعْي
عُةَ بَرَّالْ هَأَوْر. «نَامِي لِنَمَ أَيْ خَلَّ نِإْفُ، هُوَ د»: هَلَّ لُوقِي

Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам бировни ҳаёси учун «Сен ҳаё қилиб, ўзингга зарар қиласан», деб итоб қилаётган кишининг олдидан ўтиб қолдилар ва:

«Уни ўз ҳолига қўй! Албатта, ҳаё иймондандир», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилишган.

Демак, ҳаё иймоннинг баркамоллигидан келиб чиқадиган хулқдир. Ҳар бир мўмин-мусулмон ҳаёли бўлишга ҳаракат қилиши лозим.

أَمْ نَّ: لَأَقَمَلَسَوَوَهِيَ لَعَلَّ لَصِيْبِنَ الرَّمِ: أَمْ هُوَ عُلَّ لِي صَرَّرَ مُمْعِنًا بِنَعَلِ
هَأَوْر. «تَشَّ أَمْ لَعْفُ أَفَحْتَسِنَتُ مَلَّ إِذْ: لُوقِي هُنَّ أَكَّ يَتَح، يَحْتَسِنَتُ كُنَّ: لُوقِي، أَيْ خَلَّ يَفُتْ أَعْي
دَمَحَّ أَوْ دَوَادُ وَبَأَوْ يَرَأُ بَلْ

Абу Масъуд розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Одамлар нубувватнинг биринчи каломидан идрок қилган нарсалардан бири: «Агар ҳаё қилмасанг, истаганингни қилавер»дир», дедилар».

Бухорий, Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилишган.

Ҳа, ҳаёсиз киши барча ёмонликларни тап тортмай қилаверади. Одам боласини ёмонликдан қайтарадиган нарса унинг ҳаёсидир.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.